

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nutnost ocenění poskytovaného ručení aneb nad jedním rozhodnutím Nejvyššího soudu ohledně aplikace §196a obchodního zákoníku

Nedávno bylo publikováno nové rozhodnutí Nejvyššího soudu, ve kterém se Nejvyšší soud pokusil precizněji stanovit meze aplikace ustanovení §196a obchodního zákoníku, které v praxi čas od času působí komplikace v obchodních vztazích mezi majetkově nebo personálně propojenými osobami. Dané rozhodnutí Nejvyššího soudu (sp.zn. 29 Odo 996/2004) ze dne 30. srpna 2005 se vztahuje k aplikaci ustanovení §196a odst. 3 obchodního zákoníku, a to ve znění účinném do 31.12.2000, na ručitelské prohlášení poskytnuté ovládanou společností za závazky ovládající osoby (v tomto případě jediného akcionáře ovládané osoby) vyplývající ze smlouvy o úvěru.

Citované rozhodnutí Nejvyššího soudu má pro aplikaci ustanovení §196a odst. 3 obchodního zákoníku na ručitelské prohlášení význam ve dvou ohledech. V prvním ohledu rozsudek potvrzuje obecný závěr stejného soudu, podle kterého *„nedostatek zákonem předepsaného schválení smlouvy valnou hromadou nezpůsobuje - není-li předepsán předchozí souhlas - její neplatnost, ale pouze její neúčinnost“*. Dopad tohoto závěru bude mít pro nově poskytovaná ručitelská prohlášení za závazky jiné společnosti v rámci koncernu omezenější význam (pokud ovšem zároveň nebudou splněny podmínky pro aplikaci ustanovení §196a odst. 1 a 2 obchodního zákoníku). Dle stávajícího znění §196a odst. 3 obchodního zákoníku je totiž souhlas valné hromady vyžadován pouze tehdy, pokud je ručitelské prohlášení poskytováno do tří let od vzniku společnosti, která jej poskytuje.

V druhém a pro praxi významnějším ohledu se rozsudek Nejvyššího soudu vyjadřuje k povinnosti zpracovat znalecký posudek při poskytování ručitelského prohlášení. V případě ručitelského prohlášení se soud odchýlil od své stávající rozhodovací praxe k výkladu §196a odst. 3 obchodního zákoníku, podle kterého smlouva uzavřená s porušením ustanovení §196a odst. 3 obchodního zákoníku je pro rozpor s kogentním ustanovením zákona absolutně neplatná. Tento závěr nelze podle Nejvyššího soudu vztáhnout na ručitelské prohlášení, pro které je aplikace tohoto ustanovení založena odkazem v §196a odst. 5 obchodního zákoníku (v rozhodném znění obchodního zákoníku se jednalo o odkaz založený odstavcem 4). Dle citovaného rozsudku, *„je-li ručitelským prohlášením převzato ručení za splnění peněžitého závazku, je shora zmíněný požadavek (rozuměj požadavek na určení „ceny“ posudkem znalce) neaplikovatelný již proto, že výše takto založeného závazku je určena samotným ručitelským prohlášením, pročež zde není ničeho, co by mohlo být posudkem znalce oceňováno. Absence určení „ceny“ převzetí ručitelského závazku za splnění peněžitého dluhu ve smyslu §196a odst. 3 obchodního zákoníku, tak prohlášení podle §303 obchodního zákoníku neplatným nečiní.“*

Závěr Nejvyššího soudu, že není nic, co by mohlo být posudkem znalce oceňováno, nebyl v dosavadní praxi rozhodně jednoznačný. Doposud totiž zejména banky v převažující praxi měly za to, že znalecké posudky jsou v případě převzetí ručení v souladu s ustanovením §196a odst. 3 obchodního zákoníku zapotřebí. Znalci jmenovaní soudem pak v těchto znaleckých posudcích cenu a později pak hodnotu ručitelského závazku běžně stanovovali. Pro úplnost lze jen uzavřít, že pohledy znalců na to, co je

vlastně předmětem ocenění, nebyly rozhodně jednotné. Mohli jsme se tak například setkat se znaleckými posudky, kdy předmětem ocenění byla hodnota pohledávky zajištěné ručením, hodnota majetkové výhody, kterou představovala pro primárního dlužníka převzetí ručení ručitelem a nebo hodnota, kterou by měl nebo mohl ručitel požadovat od primárního dlužníka jako protihodnotu za převzetí ručení.

Vzhledem k tomu, že ručitelská prohlášení poskytované jinou společností v koncernu se často objevují v rámci zajišťování úvěrů poskytovaných bankami, bude pro aplikaci uvedených ustanovení obchodního zákoníku ve světle citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu velmi důležité, jak se k nim postaví obchodní a zejména pak bankovní praxe, a tedy zejména to, zda citované závěry budou bez dalšího aplikovány i na současné znění ustanovení §196a odst. 3 obchodního zákoníku.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)